

متن پرسش

سلام استاد. این چند مورد از کتاب ترجمه ی قانون شیخ الرئیس می باشد: ۱. از آنجا که نیروهای نخستین درون ارکان، چهار چیز است، گرمی، سردی، تری، و خشکی، روشن است که همه مزاج های اجسام در عالم فسادپذیر، فقط از این چهار نیرو (کیفیت) ناشی می گردند. ۲. این ترتیب در مزاج اعضای بدن توسط جالینوس ابداع شده است. ۳. این نظریه بسیاری از طبیبان است، ولی جالینوس حرارت غریزی را از آتش عنصری آمیخته، با سایر عناصر تشکیل دهنده بدن، می داند، و رازی نیز به این نظریه تمایل نشان داده است و حرارت غریزی را نوعی آتش می داند. ۴. درباره اخلاط مطالب دیگری به جا ماند که بر طبیبان بحث در آنها روا نمی باشد، زیرا از فن طب قلمداد نمی شود، بلکه بر حکیمان است تا در آن موضوعات به کاوش پردازند، لذا از طرح آن مباحث در اینجا خودداری نمودیم. استاد گرامی! حال که به قول ابن سینا، صحبت در مورد مزاج و اخلاط که پایه ی طب سنتی می باشد بر عهده ی حکیمان است و نه طبیبان، به نظر شما بعد از طرح ماده المواد که چهار عنصر را دخیل در موجودات می داند و بر اساس آن طبایع به وجود آمد که با ارجاع به جالینوس نشان می دهد سابقه ای به طول فلسفه ی یونان دارد، آیا این چهار عنصر در ماده المواد اکنون با پیشرفت علم و فلسفه منسوخ نشده و اساساً پایه ی طرح مزاج بر این مبنا اشکال ندارد؟ نظر ائمه در مورد مزاج ها چه بوده؟ التماس دعا!

متن پاسخ

باسمه تعالی: سلام علیکم: حقیقتاً بنده در این موارد صاحب نظر نیستم و نمی دانم چرا جناب ملاصدرا که بنای ورود حکمی در امور دارند، به صورت جدی در آن موضوع ورود نکرده اند شاید آن را جدی نگرفته اند. موفق باشید